

Dokument zasedanja

B9-0283/2022

13.5.2022

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o boju proti nekaznovanju vojnih hudodelstev v Ukrajini
(2022/2655(RSP))

Sergey Lagodinsky, Alice Kuhnke, Tineke Strik, Francisco Guerreiro, Malte Gallée, Mounir Satouri, Terry Reintke, Bronis Ropè, Hannah Neumann, Rosa D'Amato, Katrin Langensiepen, Alviina Alametsä, Anna Cavazzini, Ignazio Corrao, Viola Von Cramon-Taubadel
v imenu skupine Verts/ALE

B9-0283/2022

**Resolucija Evropskega parlamenta o boju proti nekaznovanju vojnih hudodelstev v Ukrajini
(2022/2655(RSP))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Rusiji in Ukrajini, zlasti resolucij z dne 1. marca¹ in 7. aprila 2022²,
- ob upoštevanju Ustanovne listine Združenih narodov, haaških konvencij, ženevskih konvencij in njihovih dodatnih protokolov ter Rimskega statuta,
- ob upoštevanju izjave predsednice Komisije Ursule von der Leyen z dne 4. aprila 2022 po telefonskem pogovoru s predsednikom Zelenskim o odzivu Komisije na grozodejstva v Buči,
- ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 4. aprila 2022, ki jo je v imenu EU podal o ruskih grozodejstvih v Buči in drugih ukrajinskih mestih,
- ob upoštevanju izjave EU o ruskih grozodejstvih v Buči in drugih ukrajinskih mestih z dne 5. aprila 2022 na posebnem zasedanju stalnega sveta Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) št. 1366 na Dunaju,
- ob upoštevanju smernic EU o spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava,
- ob upoštevanju sporazuma med Mednarodnim kazenskim sodiščem in Evropsko unijo o sodelovanju in pomoči iz leta 2006,
- ob upoštevanju resolucije Parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 28. aprila 2022 o agresiji Ruske federacije proti Ukrajini: zagotavljanje odgovornosti za hude kršitve mednarodnega humanitarnega prava in druga mednarodna kazniva dejanja,
- ob upoštevanju poročila o kršitvah mednarodnega humanitarnega prava in prava človekovih pravic, vojnih hudodelstvih in hudodelstvih zoper človečnost, storjenih v Ukrajini od 24. februarja 2022, ki ga je 13. aprila 2022 pripravila strokovna misija v okviru moskovskega mehanizma Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi,
- ob upoštevanju poročil organizacije Human Rights Watch o Ukrajini z dne 3. in 21. aprila 2022 ter poročila organizacije Amnesty International z dne 6. maja 2022,
- ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,

A. ker v skladu z načeli Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava vse

¹ Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0052.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0120, P9_TA(2022)0121, P9_TA(2022)0125.

države uživajo enako suverenost in se morajo v mednarodnih odnosih vzdržati groženj ali uporabe sile proti ozemeljski celovitosti ali politični neodvisnosti katere koli države;

- B. ker Ruska federacija od 24. februarja 2022 izvaja nezakonito, neizvano in neupravičeno vojno agresijo proti Ukrajini; ker je Meddržavno sodišče 16. marca 2022 Ruski federaciji ukazalo, naj nemudoma ustavi svoje vojaške operacije na ozemlju Ukrajine;
- C. ker je v tej vojni na tisoče ljudi izgubilo življenje ali pa jih je bilo ranjenih; ker ruska vojska še naprej vesplošno obstreljuje in iz zraka napada stanovanjska območja in civilno infrastrukturo, kot so bolnišnice, šole in vrte; ker obstajajo dokazi o vesplošnih in nesorazmernih napadih v Harkovu, Černigovu, Mokolajevu in drugod; ker je bilo v Mariupolu ujetih več deset tisoč civilistov brez hrane, vode, zdravil, ogrevanja ali komunikacijskih sredstev in brez varne poti za pobeg, medtem ko so od njihovega mesta ostale le ruševine;
- D. ker obstajajo poročila iz več prej zasedenih ukrajinskih mest, med drugim iz Buče, Irpina, Hostomela, Ivankiva in iz drugih krajev, ki so jih osvobodile ukrajinske oborožene sile, o množičnih grobiščih, v katerih je na stotine ljudi, in o truplih civilistov na ulicah, tudi žensk, otrok in starejših, nekateri pa so imeli na hrbtu zvezane roke;
- E. ker Rusija že od začetka obsežne invazije v Ukrajini izvaja množična in huda vojna hudodelstva, vključno z množičnimi poboji civilistov, mučenjem, spolnim nasiljem, prisilnimi izginotji, prisilno deportacijo, plenjenjem ter oviranjem evakuacije in humanitarnih konvojev; ker so ruske oblasti odgovorne za ta grozodejstva, ki so bila zagrešena, ko so imela dejanski nadzor nad temi območji, kjer zanje velja mednarodno pravo, ki ureja okupacijo;
- F. ker je bilo po navedbah ukrajinskega komisarja za človekove pravice več sto tisoč Ukrajincev prisilno deportiranih z začasno zasedenih ozemelj v Rusijo, pogosto na izolirana in gospodarsko prikrajšana območja, zaradi česar so bili otroci ločeni od staršev;
- G. ker je organizacija Human Rights Watch dokumentirala, da je Rusija večkrat uporabila vesplošno prepovedano kasetno strelivo in drugo eksplozivno orožje proti civilistom, med drugim z balističnimi izstrelki Točka z bojnimi glavami kasetnega streliva in raketami kasetnega streliva Smerč;
- H. ker bodo vplivi vojne in zločinov, ki jih je Rusija zagrešila v Ukrajini, na okolje in zdravje prav tako obsežni in dolgoročni; ker je Ukrajina Rusijo obtožila kraje več sto tisoč ton žita in ker Združeni narodi potrjujejo, da obstaja vse več dokazov, da so ruske čete zaplenile zaloge ukrajinskega žita in uničile skladišča žita, kar še zaostreje svetovno prehransko krizo in prispeva k morebitni lakoti v Ukrajini; ker je zaradi uničenja logistične infrastrukture in ruske pomorske blokade v Ukrajini zadržanih skoraj 25 milijonov ton žita;
- I. ker je za vojna hudodelstva odgovoren vsak, ki ukaže ali namerno stori takšna dejanja, mu pri tem pomaga in ga k temu napeljuje; ker so poveljniki sil, ki so vedeli ali so imeli razloge, da bi vedeli za takšna hudodelstva, vendar jih niso poskušali ustaviti ali kaznovati storilcev, kazensko odgovorni za vojna hudodelstva zaradi poveljniške

odgovornosti; ker bi Mednarodno kazensko sodišče lahko preganjalo osumljence za ta hudodelstva, saj je Ukrajina priznala pristojnost sodišča; ker bi jih Ukrajina lahko kazensko preganjala tudi v nacionalnem pravosodnem sistemu, države članice in tretje države pa bi lahko preganjale posameznike zaradi napadov na njihove državljane ali mednarodnih hudodelstev v skladu z načelom splošne sodne pristojnosti, če to možnost določa nacionalna zakonodaja; ker mora Rusija v skladu s svojim kazenskim zakonikom tudi sama preganjati vojno agresijo in vojna hudodelstva;

- J. ker je EU v več izjavah izjavila, da bodo storilci vojnih hudodelstev in drugih hudih kršitev mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava o človekovih pravicah ter odgovorni državni uradniki in vojaški poveljniki odgovarjali za svoja dejanja ter da podpira vse ukrepe za zagotovitev odgovornosti za te kršitve v Ukrajini, ki so jih zagrešile ruske oborožene sile in drugi okupacijski organi;
- K. ker so ukrajinske oblasti, Mednarodno kazensko sodišče, države članice, kot je Nemčija, in tretje države na podlagi načela splošne sodne pristojnosti sprožile vrsto preiskav vojnih hudodelstev v Ukrajini; ker se osredotočajo na zbiranje dokazov, vključno s pričanji prič, fotografskimi in satelitskimi dokazi, prestreženimi komunikacijami ruske vojske in morebitnimi izjavami ruskih vojakov; ker je tudi Svet OZN za človekove pravice ustanovil preiskovalno komisijo za hude kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava v Ukrajini, njeno delo pa bi lahko bilo zelo v pomoč Mednarodnemu kazenskemu sodišču in drugim pravosodnim organom;
- L. ker je bilo v poročilu strokovne misije v okviru moskovskega mehanizma Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ugotovljeno, da bi se bilo mogoče izogniti znatnim civilnim smrtnim žrtvam in poškodbam, če bi Rusija spoštovala obveznosti mednarodnega humanitarnega prava v zvezi z razlikovanjem, sorazmernostjo in previdnostnimi ukrepi pri sovražnih dejavnostih v Ukrajini, in da je vojna še posebej negativno vplivala na posameznike, ki pripadajo ranljivim skupinam, kot so ženske, otroci, starejši ali invalidi;
- M. ker je cilj ukrajinske pobude za spremljanje človekovih pravic, s katero Urad OVSE za demokratične institucije in človekove pravice dokumentira najhujše kršitve standardov na področju človekovih pravic in humanitarnega prava od prvega dne nezakonite ruske vojne agresije, predstaviti dokaze mehanizmom odgovornosti, ki imajo sodno pristojnost ali bi jo lahko imeli v prihodnosti;
- N. ker je EU ob podpori Eurojusta in ob sodelovanju tožilstva Mednarodnega kazenskega sodišča z Ukrajino ustanovila skupno preiskovalno skupino za zbiranje dokazov in preiskovanje vojnih hudodelstev in hudodelstev zoper človečnost;
 - 1. najostreje obsoja agresijo Ruske federacije proti Ukrajini in vpletenost Belorusije v to vojno ter zahteva, naj Rusija nemudoma prekine vse vojaške dejavnosti v Ukrajini in brezpogojno umakne vse sile in vojaško opremo s celotnega mednarodno priznanega ozemlja Ukrajine;
 - 2. izraža neomajno solidarnost z ukrajinskim ljudstvom, v celoti podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter poudarja, da je ta vojna resna kršitev mednarodnega prava;

3. ostro obsoja grozodejstva, ki so jih po poročanjih zagrešili ruske oborožene sile in drugi okupacijski organi; vztraja, da morajo storilci vojnih hudodelstev in hudodelstev zoper človečnost ter morebitnega genocida ali genocidnega naklepa, pa tudi odgovorni vladni uradniki in vojaški poveljniki odgovarjati za svoja dejanja;
4. pozdravlja preiskavo o vojnih hudodelstvih in hudodelstvih zoper človečnost, ki jo je sprožil tožilec Mednarodnega kazenskega sodišča, preiskovalno komisijo Visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice ter prizadevanja neodvisne civilne družbe za zbiranje in ohranjanje dokazov o vojnih hudodelstvih; poziva zato Komisijo in države članice, naj zagotovijo finančno in praktično podporo civilni družbi;
5. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo vse legitimne mednarodne in nacionalne postopke za preiskovanje domnevnih vojnih hudodelstev in hudodelstev zoper človečnost, storjenih v Ukrajini, da bi vsi storilci odgovarjali za svoja dejanja pred sodiščem;
6. poziva, naj EU podpre tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča pri preiskovanju in pregonu domnevnih storilcev vojnih hudodelstev, hudodelstev zoper človečnost in morda genocida, in sicer z zagotavljanjem politične podpore, dajanjem na voljo vseh dokazov, ki jih ima, vključno z obveščevalnimi podatki iz javnih virov, informacijami in podatki, satelitskimi posnetki in prestreženimi komunikacijami, ter zagotavljanjem ustreznih človeških in finančnih virov za splošni proračun Mednarodnega kazenskega sodišča, da bi v celoti zaščitili njegovo neodvisnost in nepristranskost;
7. poziva države članice, tudi s sodelovanjem v Petem odboru Generalne skupščine Združenih narodov, in Združene narode, naj zagotovijo, da bo imela preiskovalna komisija Sveta OZN za človekove pravice zadostna finančna sredstva za neodvisno izvajanje vseh vidikov mandata in zadostno strokovno znanje za izvajanje mandata, vključno s posebno preiskavo, zlasti za forenzične preiskave, otrokove pravice, pravice invalidov in pravice starejših;
8. globoko obžaluje odločitev o zaključku posebne opazovalne misije OVSE v Ukrajini, ker na zasedanju Stalnega sveta OVSE 31. marca 2022 ni bilo soglasja o podaljšanju mandata misije, in poziva države članice, naj preučijo vse možnosti za ponovno vzpostavitev mandata in funkcij posebne opazovalne misije, da bi zbrala informacije in poročala o varnostnih razmerah ter ugotovila, kakšna so dejstva v zvezi s posameznimi incidenti, in poročala o njih;
9. poudarja pomen tesnega usklajevanja in izmenjave dokazov med organi pregona v različnih jurisdikcijah, da bi zagotovili učinkovitost teh preiskav, zlasti tesnega sodelovanja z ukrajinskimi organi; v zvezi s tem pozdravlja spremenjeni mandat svetovalne misije Evropske unije za reformo sektorja civilne varnosti v Ukrajini in predlog o mandatu za nova pravila, ki bi Agenciji Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust) omogočila, da zavaruje, analizira in hrani dokaze v zvezi z najhujšimi mednarodnimi zločini, kot so vojna hudodelstva;
10. poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo vso potrebno pomoč za okrepitev pravosodnih zmogljivosti in virov Ukrajine za učinkovito preiskovanje vojnih hudodelstev in sojenje v teh zadevah; poudarja, da je treba dati prednost prizadevanjem za ohranitev dokazov, ki bi lahko bili ključni za prihodnje pregone vojnih hudodelstev,

vključno z zagraditvijo množičnih grobišč, dokler ni mogoče izvesti strokovnih izkopavanj, fotografiranjem trupel in okolice pred pokopom, evidentiranjem vzrokov smrti, kadar je to mogoče, evidentiranjem imen žrtev in identifikacijo prič ter iskanjem gradiva za identifikacijo, ki so ga ruske sile morda pustile za sabo;

11. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo dejavnosti, ki olajšujejo usposabljanje in ozaveščanje zagovornikov človekovih pravic, sodnikov in tožilcev o digitalnih dokazih in digitalni registraciji kršitev človekovih pravic, da bi povečali jasnost glede meril dopustnosti na nacionalnih in mednarodnih sodiščih;
12. poziva Komisijo in države članice, naj ukrajinskim oblastem zagotovijo podporo pri izpolnjevanju ključnih meril za boj proti nekaznovanju hudih mednarodnih hudodelstev, vključno z vojnimi hudodelstvi in hudodelstvi zoper človečnost, na nacionalni ravni, kar bi moralo vključevati hitro, neodvisno in nepristransko preiskavo in pregon teh hudodelstev; dosledno izvajanje mednarodno priznanih standardov poštenega sojenja, vključno s pravicami obtožencev, kot je določeno v 14. členu Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah in 6. členu Evropske konvencije o človekovih pravicah; ustrezne kazni, ki odražajo resnost hudodelstva v primeru obsodbe, ki lahko vključujejo zaporno kazen in izključujejo smrtno kazen; zaščito in podporo pričam in žrtvam, udeleženi v sojenjih; jamstva za varnost sodnikov, sodnega osebja in zagovornika, da bodo lahko delali brez groženj in škode; dejanske možnosti, da žrtve sodelujejo v postopku in niso zgolj prič; zagotavljanje informacij o pravosodnih prizadevanjih prebivalstvu, ki so ga hudodelstva najbolj prizadela, tudi zato, ker morda nimajo veliko izkušenj s kazenskimi postopki;
13. poziva Ukrajino, naj ratificira Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča in njegove spremembe ter uradno postane članica Mednarodnega kazenskega sodišča, da bi podprla prizadevanja za odgovornost za huda mednarodna hudodelstva, ter ukrajinsko nacionalno zakonodajo in postopke uskladi z mednarodnim pravom, s čimer bi okrepila nacionalni pravni mehanizem za boj proti nekaznovanju pri takšnih hudodelstvih; opozarja, da morajo vse strani v konfliktu dosledno spoštovati mednarodno humanitarno pravo; poziva Ukrajino, naj zagotovi učinkovito preiskavo domnevnih zlorab ruskih vojnih ujetnikov s strani ukrajinskih borcev;
14. poziva vse mednarodne in nacionalne akterje na področju odgovornosti, naj tesno sodelujejo s civilno družbo pri pridobivanju informacij, pomembnih za sodne postopke, vključno z izboljšanjem dostopa do informacij in pomočjo žrtvam in prizadetim skupnostim ter zagotavljanjem medijske pozornosti, preglednosti procesa in sodelovanja civilne družbe v odziv na grozodejstva, ki jih je zagrešila Ruska federacija;
15. poziva mednarodno skupnost, naj resno razišče in kaznuje kazniva dejanja zoper okolje, zlasti ekocid in obsežno onesnaževanje okolja, vključno s čezmejno okoljsko škodo, saj se Rusija še naprej osredotoča na industrijske obrate in obrate za gorivo, oskrbo z električno energijo, oskrbo z vodo, kanalizacijske sisteme in druge objekte, kar povzroča obsežno onesnaženje, pa tudi uničuje močvirja, gozdove, narodne parke, zaščitena območja, vključno z izključitveno 30-kilometrsko cono v Černobilu, ter bivališča za ogrožene vrste in vrste, ki jim grozi izumrtje, kar bo imelo resne dolgoročne posledice;

16. poziva države članice, naj zberejo dokaze in podprejo preiskavo tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča, da bi ugotovili, ali vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost, ki so jih zagrešile ruske sile v Ukrajini, pomenijo genocid; opozarja, da ima mednarodna skupnost v primeru genocida posebno obveznost, da ukrepa, in bi morala uporabiti vsa orodja, ki jih ima na voljo; poudarja pomen dela mreže EU za področje genocida ter poziva Komisijo in države članice, naj povečajo podporo tej mreži in sodelovanje v njej ter izvajajo njena priporočila;
17. odločno obsoja uporabo spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola kot vojaškega orožja in poudarja, da je to vojno hudodelstvo, zato bi ga bilo treba kazensko preganjati v skladu z določbami mednarodnega prava in Rimskim statutom Mednarodnega kazenskega sodišča in zlasti 7. in 8. členom statuta; zato poziva, naj se posebna pozornost nameni ženskam in dekletom, ki so bile med konfliktom žrtve spolnega nasilja;
18. poziva k preiskavi domnevnega plenjenja in uničenja prostorov za skladiščenje hrane s strani ruskih sil in okupacijskih organov ter k smiselni oceni njihovega globalnega vpliva, zlasti na države v razvoju, ki uvažajo hrano;
19. poziva EU, naj v mednarodnih institucijah in postopkih ter na Mednarodnem kazenskem sodišču ali drugih ustreznih mednarodnih sodiščih sprejme vse potrebne ukrepe za pregon dejanj tistih, ki so v Rusiji in Belorusiji politično odgovorni za vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost, domnevni genocid in kaznivo dejanje agresije, ter naj dejavno sodeluje pri njihovih preiskavah;
20. v zvezi s tem izpostavlja trenutne razprave v Komisiji OZN za mednarodno pravo o imuniteti državnih uradnikov in poziva k nadaljnjim ukrepom glede tega vprašanja; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj skupaj z državami članicami še naprej krepi nacionalne zmogljivosti v tretjih državah, zlasti s svetovno kampanjo v podporo sprejetju nacionalne zakonodaje o splošni sodni pristojnosti, hkrati pa podpirata mednarodna kazenska sodišča in mehanizme ter platforme in organizacije, ki se borijo proti nekaznovanju, kot je Koalicija za Mednarodno kazensko sodišče;
21. spodbuja države članice, naj učinkovito uporabljajo načelo splošne sodne pristojnosti za preiskovanje in pregon vojnih hudodelstev v Ukrajini ter okrepijo medsebojno sodelovanje, pri čemer naj ima Komisija usklajevalno in podporno vlogo;
22. podpira poziv Parlamentarne skupščine Sveta Evrope k ustanovitvi ad hoc mednarodnega kazenskega sodišča, ki bi preiskovalo in preganjalo kaznivo dejanje agresije, ki naj bi ga zagrešilo politično in vojaško vodstvo Ruske federacije, ter poziva države članice, naj podprejo ustanovitev tega sodišča;
23. poziva mednarodno skupnost, naj ta trenutek izkoristi za okrepitev načela pravičnosti po vsem svetu in načela splošne sodne pristojnosti, pri čemer naj sprejme enako načelno podporo v drugih konfliktih, v katerih trpijo civilisti in kjer je potreben nujen humanitarni odziv;
24. pozdravlja, da je Svet hitro sprejel sankcije, in poziva institucije EU in države članice k enotnosti pri odzivu na rusko agresijo proti Ukrajini ter k visoki ravni usklajevanja v skupini G7; poziva vse partnerje, zlasti države kandidatke za članstvo v EU in

potencialne države kandidatke, naj podprejo svežnje sankcij; poziva k hitremu sprejetju šestega svežnja sankcij; ponovno poziva k takojšnji prepovedi uvoza energetskih proizvodov iz Rusije; poziva k razširitvi seznama posameznikov, za katere veljajo sankcije;

25. poziva EU in njene mednarodne partnerje, naj preučijo, kako bi lahko določili in zagotovili odškodnino Rusije za Ukrajino na podlagi pravne države in načel odgovornosti držav za mednarodna nedopustna ravnanja; poziva države članice, naj proučijo morebitne zakonite poti za zaplembo premoženja, ki ga ima ruska vlada ali je pod nadzorom ali v lasti subjektov, povezanih z njo, na ozemlju EU in premoženja, ki ga imajo posamezniki na seznamu sankcij EU, če gre za premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, ob polnem spoštovanju mednarodnega prava in z jasno pravno podlago ter naj preučijo, v kolikšni meri bi se lahko prihodki, ustvarjeni z zaplembo ali razlastitvijo premoženja, preusmerili Ukrajini in pomagali tistim, ki jih je prizadela vojna v državi, pri tem pa tesno usklajujejo te ukrepe z mednarodnimi partnerji;
26. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropski službi za zunanje delovanje, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Natu, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, predsedniku, vladi in vrhovni radi Ukrajine ter predsedniku, vladi in državni dumi Ruske federacije.